

Soikean ikkunan sulkeminen ei taida olla lääkettä tehokkaampaa

Sikiön sydämessä veri pääsee oikeasta eteisestä vasempaan väliseinässä olevan soikean ikkunan kautta käymättä lytyssä olevissa keuhkoissa. Aukko kasvaa yleensä kiinni myöhemmin. Se jää kuitenkin joka neljännessä vain läppämäisesti sulkeutuneeksi siten, että se on ikään kuin saranoitu vasemman eteisen puolelle. Yskäistessä, ponnistellessa ja monesti muulloinkin oikean eteisen paine voi hetken olla vasenta korkeampi. Silloin luukku aukeaa, ja veri virtaa suoraan eteisissä oikealta vasemmalle. Joillakin oikea eteinen supistuu selvästi ennen vasenta, ja läppä raottuu jokaisen eteisystolen aikana.

Joka toisella tuntemattomasta syystä halvautuneella nuorella henkilöllä soikea ikkuna on avoin. Se viittaa ns. paradoksaaliseen emboliaan. Siinä oikeassa eteisessä esimerkiksi alaraajasta peräisin ollut hyytymä pääsee valtimopuolella aiheuttamaan halvauksia. Neurologinen oire uusiutuukin tulevina vuosina muutamalla prosentilla. Monia hoitoehtoja on esitetty mutta oikeaa ei tiedetä.

Yhdysvaltalaiset tutkijat satunnaistivat 909 keskimäärin 46-vuotiaista tuntemattomasta syystä aivoverenkierron häiriöstä (TIA) kärsivää potilasta kahteen ryhmään (Furlan AJ ym. N Engl J Med 2012;366:991). Toisessa käytettiin verihutaleita estäviä lääkkeitä tai antikoagulantteja. Toisessa asennettiin laskimoteitse saateenvarjon tapainen laite soikean ikkunan peitoksi, sen jälkeen annettiin klopidogreelia sekä asetyylisalisyylihappoa puolen vuoden ajan, minkä jälkeen hoito jatkui asetyylisalisyylihapolla.

Kahden vuoden kuluttua laitepotilaista 2,9 % oli halvaantunut, kun taas pelkässä lääkkehoidossa niin kävi 3,1 %:lle. TIA ilmaantui vastaavasti 3,1:lle ja 4,1 %:lle. Verenkiertohäiriöille oli lisäksi usein jokin selvä aiheuttaja, kuten eteisvärinä, joka kehittyi laiteryhässä 5,7 %:lle ja muista 0,5 %:lle. Kukaan ei kuollut neurologisista syistä.

Lääkehoito ja soikean ikkunan sulkeminen laitteella voivat olla samanarvoisia hoitoja paradoksaalisen embolian uusiutumisen estossa. ■ JP